

Խմբագրատան հասցէ՝

Պէյրութ. Նահր Իպրահիմ փ.,
Թեքէէն Կեդրոն, 2-րդ յարկ, ԺըմմէյզիԵրեւան. Մամուլի շէնք, Հիմնական
Մասնաշէնք, 2-րդ յարկ, 213ա,
Արշակունեաց 2

Ուրբաթ 23.09.2022

85րդ Տարի, թիւ 93 (22,563)

1500 Լ.Ո. / 8 Էջ

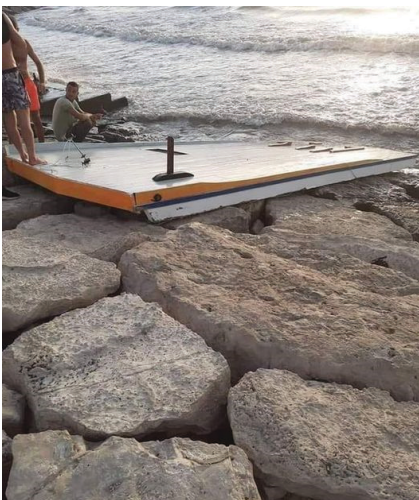
© zartonkadl@gmail.com

+961 1 444225
+961 81 306 447www.zartonkdaily.net
facebook.com/zartonkdaily

P.O.BOX 11-617 Beirut-Lebanon

Լիբանանեան Լուրեր

Թրիփոլի Մահուան Լաստանաւերու Ողբերգութիւններու Ցաւալի Նոր Արար

Ապօրինի կերպով Լիբանանէն գաղթել փորձող քաղաքացիներ փոխադրող լաստանաւ մը դարձեալ խորտակուած գտնուեցաւ:

Արդարեւ երկու օր առաջ ճամբայ ելած նաւը կ'ուղեւորուէր դէպի Իտալիա երբ նաւակին հետ կապ հաստատելու բոլոր փորձերը ի զուր եղած են վերջին ժամերուն:

Աւելի ուշ, յայտնի դարձած է, որ Սուրիոյ Թարթուս քաղաքի ափերուն հասած լաստանաւին վրայ գտնուող 15 լիբանանցիներ ջրամոյն եղած են, մինչ 8 ուրիշներ փրկուած:

Լուսանկարը ջրամոյն եղած նաւուն մէկ «կտոր»ը Թարթուսի ափերուն:

Շրջանային Լուրեր

Իրանի Մէջ Ժողովրդային Բողոքի Ցոյցերը Կը Շարունակուին

Իրանի մէջ գրեթէ ամբողջութեամբ անջատած են համացանցը՝ կառավարութեան դէմ գանգուածային բողոքի ցոյցերուն հետեւանքով: Այս մասին կը հաղորդէ «Արեւելք»ը:

Իրանցի պաշտօնեաներէն մէկը Bloomberg գործակալութեան ակնարկած է, որ նման միջոցներ կրնան ձեռնարկուիլ անվտանգութեան նկատառումներէ ելլելով: Հաղորդակցութեան կորուստը մարդոց համար կը դժուարացնէ բողոքի ցոյցեր կազմակերպելը եւ կառավարութեան կողմէ այլախոհութեան դէմ ճնշումներու մասին տեղեկութիւններու փոխանակումը, ըսած է պաշտօնեան:

Մեծ Թեհրանի (համախմբում, որ կը ներառէ մայրաքաղաքն ու արուարձանները) ոստիկանապետ Սարտար Հուսէյն Ռահիմի յայտարարած է, որ 22-ամեայ աղջկայ մը մահը, որ հիւանդանոցին մէջ մահացած է (ըստ երեւոյթի ոստիկանութեան կողմէ ստացած բազմաթիւ վնասուածքներու պատճառով -հմբ.), դժբախտ պատահար է: Ռահիմիի խօսքով՝ իր ենթակայներու կողմէ ոչ մէկ անփութութիւն եղած է:

Աղջկան մահը բողոքի ալիք բարձրացուցած է: Ոստիկանութիւնը մի քանի օր է կը փորձէ ցրել ցուցարարները:

Հայկական Լուրեր

Հայաստանի Եւ Արցախի Նախկին Նախագահներու Հանդիպում Վեհափառին Հետ

Երեկ՝ 22 Սեպտեմբեր 2022-ին, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի հրաւերով, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի մէջ ունեցաւ կարեւոր հանդիպում մը մասնակցութեամբ Հայաստանի Հանրապետութեան Նախկին Նախագահներ Լևոն Տէր-Պետրոսեանի, Ռուպերթ Քոչարեանի, Սերժ Սարգսեանի և Արցախի Հանրապետութեան Նախագահներ Արկադի Դուկասեանի և Բակո Սահակեանի:

Հայաստանի ու Արցախի ներկայ իրավիճակին առնչութեամբ տեղի ունեցած է կարեւոր քննարկումներ: Որոշուած է շարունակել հանդիպումները:

Հանդիպման ներկայներուն հանգամանքները, ձեւաչափն ու ընտրուած պահը, կարեւոր ցուցանիշ է հաստատելու, որ հանդիպումը սովորական կամ պատահական Նախաձեռնութիւն մը չէ:

Պէտք է սպասել արդիւնքներուն:

Այլեւս Զիամարձակի՞ք Եռաբլուրը Շփոթել Գերեզմանի Հետ. 44-օրեայ Պատերազմին Նահատակուածներուն Ծնողներուն Յայտարարութիւնը

Անհայրենիք գրչակի ղեկավարած խումբին մէջ միակ բանը, որ կը կատարուի անթերի, ձեռնադարձական (manipulative) տեղեկատվութեան տարածումն է: Նման բովանդակութեամբ յայտարարութիւն մըն ալ տարածեց Ոստիկանութիւնը՝ նպատակ ունենալով հանրային կարծիքը շեղելու իրենց գործած ստոր եւ բարոյականութեան սահմաններէն դուրս արարքներէն: Միայն բառեր, բառեր, բառեր եւ հակառակը փաստող գործողութիւններ՝ ամէն ինչ այս կառավարութեան բանաձեւերուն համաձայն:

Մենք՝ պայքարի դուրս եկած ծնողներս, կը յայտարարենք.

Առաջին. Այլեւս չհամարձակի՞ք Եռաբլուրը շփոթել գերեզմանի հետ: Այնտեղ կը հանգչին գաղափարի համար մարտնչածներն ու կեանք տուածները: Անոնք, որոնք դաւաճանած են այդ գաղափարները, անոնք, որոնք փախած են, անոնք, որոնք ծնկած են թշնամիին առջեւ, անոնք, որոնք չեն հասկնար, թէ ինչ է պայքարը, իրաւունք չունին մուտք գործելու սրբավայր:

Երկրորդ. Ի՞նչ կապ ունիք դուք՝ ձեր նկարագրած ազատութեան եւ անկախութեան համար պայքար մղած Ոստիկանութեան հետ: Ի՞նչ կապ ունիք դուք հայրենիքի համար կեանք տուած ոստիկաններուն հետ, դուք ինչպե՞ս կը նայիք անոնց ծնողներու եւ երեխաներու աչքերուն, երբ առանց աչք թարթելու՝ գետնին կը տապալէք եւ կը քաշքշէք հերոսածին մայրերը:

Շաբ. Էջ 07

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կատարուեց Հանրապետական Մաղթանք Հայաստանի Անկախութեան 31-Ամեակի Առիթով

Սեպտեմբերի 21-ին, Հայաստանի Հանրապետության Անկախության տոնի առիթով, հանդիսապետությամբ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ Ծայրագոյն Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի, Սուրբ Գայիանէ վանքում կատարուեց Հանրապետական մաղթանքի արարողություն:

Միասնական աղօթք բարձրացուեց առ Աստուած հայրենիքի անսասանության, խաղաղ եւ անվտանգ կեանքի համար:

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի միաբանների մասնակցությամբ կատարուած մաղթանքի աւարտին Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն հայրապետական իր ուղերձը յղեց համայն հայ ժողովրդին:

«Սիրելի բարեպաշտ ժողովուրդ, Այսօր սեպտեմբերի 21-ն է՝ մեր երկրի Անկախութեան տօնը: Աւելի քան երեք տասնամեակ առաջ մեր ժողովուրդը Արցախեան ազատամարտի մաքառումների մէջ անհուն զրկանքների ու զոհողությունների գնով վերակերտեց իր անկախ պետականութիւնը եւ ամրագրեց ազատ ապրելու

իր իրաւունքը: Անկախութիւնը մենք հռչակեցինք մեր ժողովրդի անվտանգ կեանքը կառուցելու, ազգային մեր ինքնութիւնը զօրացնելու, արժանապատիւ կեցութիւն ապահովելու եւ հայրենաբնակ ու աշխարհասփիւռ համայն հայութեանը հայրենիքի շուրջ համախմբելու նուիրական տեսիլքով: Այսօր՝ անկախութիւնից 31 տարիներ անց, խոռվուած սրտով ենք դիմաւորում ազգային ու պետական կարեւորագոյն մեր տօնը: Մորմոքում է մեր սիրտը Արցախեան 44-օրեայ պատերազմի ահռելի կորուստներով: Վշտացած եւ խռովուած ենք մեր երկրի նկատմամբ Ադրբեջանի նուաճողական նկրտումների եւ չդադարող ոտնձգութիւնների պատճառով: Օրեր առաջ էր, երբ Ադրբեջանի զինուած ուժերը, ոտնահարելով միջազգային իրաւունքի բոլոր նորմերը, լայնածաւալ յարձակում գործեցին մեր երկրի դէմ՝ աւերիչ յանցագործ հարուածներ հասցնելով խաղաղ բնակավայրերին: Ադրբեջանի ագրեսիայի հետեւանքով ունենք բազմաթիւ զոհեր, վիրաւորներ, գերեզմարուած ու անյայտ կորած հայորդիներ, հազարաւոր տեղահանուածներ: Մեր խոնարհումն ենք բերում հայրենիքի անկախութեան համար իրենց կեանքն ընծայած զինուորների խնկելի եւ լուսաւոր յիշատակին: Մաղթում ենք շուտափոյթ ապաքինում վիրաւոր մեր զաւակներին: Առկայ զարգացումները վկայում

են՝ մեր ժողովուրդը վերստին գոյաբնական հիմնախնդիրների առջեւ է: Վտանգներ են սպառնում Հայաստանի տարածքային ամբողջականութեանն ու անկախ պետականութեան անվտանգութեանը, հայրենի հողում արցախահայութեան ազատ ու անկախ ապրելու իրաւունքին, Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցի խաղաղ կարգաւորմանը:

Մենք այսօր մտահոգ ենք նոր կորուստներով, հայ-ադրբեջանական բանակցութիւնների արդիւնքների անորոշութեամբ եւ արձանագրուող հարկադրակքով, հայ-թուրքական երկխօսութեան հապճեպութեամբ: Մտահոգ ենք մեր երկրում առկայ սոցիալ-տնտեսական լրջագոյն մարտահրաւերներով, մեր հասարակութեան մէջ տիրող անհամերաշխութեամբ ու միմեանց հանդէպ անհանդուրժողութեամբ, հրատապ խնդիրները երկրորդական հարցերով փոխարինելու ընթացքով, առկայ սպառնալիքների յանդիման միաբանուելու եւ միասնաբար պայքարելու վճռականութեան բացակայութեամբ:

Շար. Էջ 08

Պատմութեան Մէջ Այսօր

Ալեքսանտր Նիլ

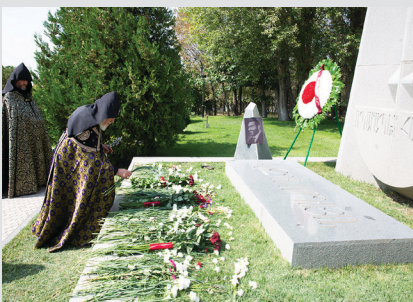

Ալեքսանտր Նիլ (17 Յոկտեմբեր 1883, Forfar, Forfar, Անգլիա, Սքոթլանտա, Մեծն Բրիտանիոյ եւ Իրլանտայի Միացեալ Թագաւորութիւն - 23 Սեպտեմբեր 1973, Օլո բորո, Արևելեան Սու-Ֆոլք, Սուֆոլք, Անգլիա, Միացեալ Թագաւորութիւն), անգլիացի (շոտլանդացի) մանկավարժ, նորարար կրթութեան տեսաբան եւ գործիչ, երեխաներու դաստիարակութեան մասին բազմաթիւ գիրքերու հեղինակ: 1921-ին հիմնադրած է անկախ (մասնաւոր) «Սամերհիլ» (Summerhill) դպրոցը, որուն գործունեութեան գլխաւոր սկզբունքը հետեւեալն է՝ դպրոցը պէտք է երեխաներուն համարուի, ոչ թէ հակառակը:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսն Այցելեց «Եռաբլուր» Զինուորական Պանթէոն

Սեպտեմբերի 21-ին, Հայաստանի Հանրապետության Անկախության տոնի առիթով, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ Ծայրագոյն Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում պաշտօնավարող եպիսկոպոսների, Հայաստանի թեմակալ առաջնորդների եւ

առաջնորդական փոխանորդների հետ միասին այցելեց «Եռաբլուր» զինուորական պանթէոն՝ յարգանքի տուրք մատուցելու հայրենիքի անկախութեան եւ անսասանութեան համար իրենց կեանքն ընծայաբերած հայորդիների յիշատակին: Պանթէոնում Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի նախագահութեամբ կատարուեց հոգեհանգստեան արարողութիւն: Հոգեւորականաց դասն աղօթք բարձրացրեց առ Աստուած քաջորդիների հոգիների խաղաղութեան համար:

Նորին Սրբութիւնն ու եկեղեցականներն առանձնաբար այցելեցին նաեւ ազգի հերոս զաւակների շիրիմներին՝ բերելով իրենց խոնարհումն ու աղօթքը:

Եգիպտական (8)

ԱՐՄԵՆԱԿ ԵՐԻԱՅԵԱՆ

Եգիպտական այբուբեն

Այս խորագիրը իր դրուածքով խաբուսիկ է, քանի որ օրին, այսինքն՝ հինգ հազար տարի առաջ, եգիպտացիները չունեցան իրենց Մետրոպ Մաշտոցը, որ այբուբեն մը հնարէր եգիպտերէնին համար: Ստորեւ տրուած ցանկը եգիպտագետներու սարքածն է, ուր ի մի բերուած է մեհենագրերու իւրա-յատուկ մէկ ենթատեսակը միայն:

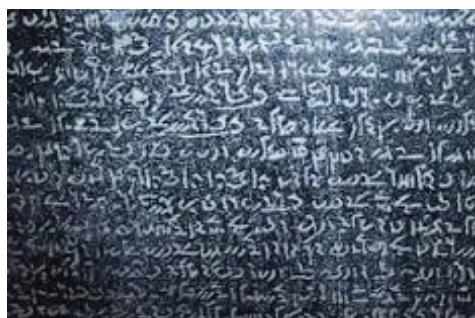
Ուրեմն այստեղ մէկտեղուած են եգիպտերէնի շուրջ 750 մեհենագրերէն անոնք, որոնք **միահնչիւն** են, այսինքն՝ միայն մէկական հնչիւն կը նշեն. այս-պիսիները «տառ» ալ կը կոչուին, ինչպէս կը կոչենք մետրոպեան այբուբենի գրանշանները, որոնք մէկական հնչիւն կը նշեն: Մինչ մնացեալները երկհնչիւն, եռահնչիւն, իսկ երբեմն ալ քառահնչիւն մեհենագրեր են:

Ծանօթ.- **Իւրաքանչիւր տառի կից յիշուած է անոր ծագումնաբանութիւնը. օրինակ՝ a-անգղ, ij-եղեգ, y-կրկնակի եղեգ, â-նախաբազուկ եւ այլն: j տառը համարժեք է մեր j-ին՝ երկու ձայնաւորներու միջեւ. օրինակ՝ նայիլ, կայի: Ասոնք կը համապատասխանեն մօտաւորապէս Շամայոյի Վեր-ծանած մեհենագրերուն: Նկատել, որ երեք քառակուսիներ՝ y, r-l, s-s կը բովանդակեն երկուքական գրանշաններ:**

Օտար արքաներու անունները, ինչպէս տեսանք, այս տառերով գրուած են իրենց համապատասխան փամփուշտներուն մէջ: Այս պատճառով ալ առաջին նուագ այնպէս ենթադրուած է, թէ ասոնք հնարուած են յարաբերաբար շատ ուշ, ըսենք՝ մօտաւորապէս 4-րդ դարուն Բա. յունական ու հռոմէական անուններու արձանագրութեան համար, սակայն այնուհետեւ երեւան եկած են երկրորդ, մինչեւ իսկ երրորդ հազարամեակի արձանագրութիւններ, որոնց մէջ կը գտնուին այս նոյն միահնչիւն մեհենագրերը. օրինակ՝ **խու Ֆու** փարաւոնին անունը՝ 2600-ին Բա.:

Բանի ասոնք տրամադրելի էին, հապա ինչո՞ւ եգիպտացիք, ուրիշ ժողովուրդներու պէս, չեն գոհացած այս երեսնեակ մը միահնչիւն գրանշաններով, որոնք լայնօրէն բաւարար էին գրելու եգիպտերէնի բոլոր բառերը անխտիր, եւ յունպէս բարդացուցած են իրենց ուղղագրութիւնը: Այս հարցումը, դժբախտաբար, մինչեւ հիմա որեւէ տրամաբանական ու գոհացուցիչ պատասխան չէ գտած, այսուհանդերձ եգիպտերէնով տարուած ամեն մահկանացու կը փորձէ իր լուծումը տալ անոր: Եւ մենք պիտի ընենք նոյնը՝ պիտի տանք մերը:

Երբ ուրիշ ժողովուրդներ, ինչպէս փիւնիկեցիները, յոյները, հրեաները հնարեցին իրենց հնչիւնագիր այբուբենը, անոնք գրական ժառանգ չունէին կամ թէ ունեցածնիս շատ աննշան էր, եւ ամեն բան նոր պիտի սկսէին, մինչդեռ եգիպտացիք իրենց ետին կուտակած ունէին հսկայ գրականութիւն մը, որուն պարտադրած աւանդոյթն հրաժարիլ շատ դժուար էր, մանաւանդ որ մեհենագրերուն կողքին ու անոր զուգահեռ արդէն կը կիրարկէին **երիցագիրը** (hieratika), որ զգալիօրէն աւելի պարզ էր քան մեհենագրե-

 a	 ij	 y	 â
 ou	 b	 p	 f
 m	 n	 r	 l
 ch	 kh	 h	 s
 t	 q	 k	 g
 th	 d	 dj	

կառչած էին անոնք:

Իսկ դամբարաններու մէջ, մոմիայի կողքին դրուող գրու թիւները, որոնք աւանդաբար մեհենագրով կը գրուէին, ապա անոնք եւս սկսան իրենց տեղը հետզհետէ գիշիլ երիցագի թին, իսկ աւելի ուշ՝ ռամկագիրին: Այս փոխարինումը իր կարգին պատճառ կը դառնար, որ աւանդոյթը փոխելու ճնշումը նուագէր, մանաւանդ որ ռամիկին համար աւելի մատչելի էր նոր գրելակերպը: Այս բոլորէն վեր տակաւին կարելի է մտածել, որ գեղագիտական զգացումը այնքան խոր էր մեհենագրերու մտերմութեան մէջ ապրողներուն, որ անոնք բարոյական անկարելիութեան առջեւ էին հրաժարելու աւանդակէն համակարգէն:

Առաջին դարու վերջերուն Բե. եգիպտոսի մէջ հետզհետէ ձեւաւորուեցաւ ղպտական այբուբենը, որ նոյնինքն յունական այբուբենն էր, որուն վրայ կ'աւելնային եօթը մեհենագրեր, - նկարին աջակողմեան սիւնակը, - որոնց համարժեքը չունի յունարէնը: Ղպտիները, որոնք ուղիղ ժառանգորդներն էին բնիկ եգիպտացիներուն, գրեթէ ամբողջութեամբ իւրացուցին այս այբուբենը, որով թարգմանուեցաւ Աստուածաշունչը եւ յօրինուեցաւ ղպտի

Α α	Ι ι	Ρ ρ	Ω ω
Β β	Κ κ	Σ σ	Ϛ ϛ
Γ γ	Λ λ	Τ τ	ϛ Ϟ
Δ δ	Μ μ	Υ υ	Ϛ ϛ
Ε ε	Ν ν	Φ φ	Χ χ
Ζ ζ	Ξ ξ	Ψ ψ	Ϟ ϟ
Η η	Ο ο	Ψ ψ	Ϛ ϛ
Θ θ	Π π	Ω ω	

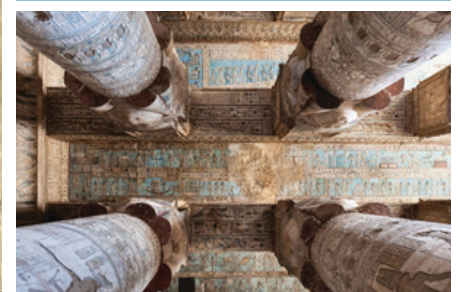
հոգեւոր գրականութիւնն ալ: Ղպտերէնի մահով 17-րդ դարուն՝ այբուբենն ալ այժմեականութիւնը կորսնցուց. ան ներկայիս կը պահուի հոգեւոր գրականութեան մէջ եւ միայն ապագայ ժառանգաւորներ կը սերտեն զայն:

Ղպտերէն աւետարան մը. նկարը՝ Յիսուսի մկրտութիւնը

Եգիպտոսի ղպտական հնագոյն մէկ տաճարը

Հաթոր աստուածուհիի տաճարին առաստաղը

Պատիւ Արժանաւորին

Դոկտ. Զրայր ՃԵՎԵՃԵԱՆ Կը Պարգևատրուի Պատրիարքութեան Բարձրագոյն Պարգետով

Չորեքշաբթի, 15 Սեպտեմբերի առաւօտեան ժամը 11:00-ին, Զայ Կաթողիկէ Պատրիարքարանին մէջ տեղի ունեցաւ Սուրբ Գրոց ընկերութեան Արաբական Ծոցի երկիրներու բաժանմունքի ընդհանուր տնօրէն Դոկտ. Զրայր ՃԵՎԵՃԵԱՆին՝ «Սուրբ Մեսրոպ Մաշտոց» շքանշանով պարգևատրման արարողութիւնը՝ որ պատրիարքական բարձրագոյն պարգևն է:

Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկէ Զայոց Ամենապատիւ եւ Գերերջանիկ Տ.Տ. Ռաֆայէլ Պետրոս Ի.Ա. Կաթողիկոս Պատրիարքի սրբատառ Կոնդակի ընթերցումէն յետոյ՝ առ ի գնահատանք հրապարակագիր ու Ծոցի երկիրներու Աստուածաշունչի Ընկերութեան ընդհանուր քարտուղար դոկտ. Զրայր ՃԵՎԵՃԵԱՆի մտաւորական ու ծառայական աշխատանքին, շքանշանը պար-

գևատրեալին անձամբ յանձնեց Կաթողիկոս Պատրիարքը՝ յատուկ այս առթիւ կազմակերպուած ընդունելութեան ժամանակ, որուն ներկայ գտնուեցան Պէյրութի պատրիարքական թեմի օգնական եպիսկոպոս Գեորգ Ասատուրեան, Զայ Աւետարանական եկեղեցւոյ ներկայացուցիչ երկու վերապատուելի, Զայ Կաթողիկէ Մեսրոպեան Բարձրագոյն վարժարանի տնօրէն Կրեկուար Գալուստ, «Ազդակ» օրաթերթի գլխաւոր խմբագիր Շահան Գանտահարեան, «Արարատ» օրաթերթի տնօրէնուհի Անի Սարաֆեան Եփրեմեան, ՀՀԴ Լիբանանի Կեդրոնական կոմիտէի անդամ Յակոբ Զաւարեան, պարգևատրեալին կողակիցը՝ Դոկտ. Արտա Պոյնտեան, գերյարգելի եւ գերապատիւ վարդապետներ:

Իր սրտի խօսքին մէջ, պարգևատրեալը նախ շնորհակալութիւն յայտնեց Հոգեւոր Տիրոջ եւ բոլոր ներկաներուն՝ այս պատիւին համար, ապա մատնանշեց որ այս աշխատանքը ինք այս աշխատանքը կը կատարէ Զրիստոսի եւ հայ ժողովուրդին համար: Նշելով որ մենք որպէս առաջին քրիստոնէայ պետութիւն, եւ քրիստոնէական մեր հաւատքը, անկախ թէ ի՞նչ դաւանանքի կը պատկանիս, ատիկա

մեզի համար սրբութիւն է: Անշուշտ ընդունելով որ մեր հաւատքի հիմքը Աստուածաշունչն է, առ այդ կը փորձենք Աստուծոյ խօսքը հասցնել մեր ժողովուրդի բոլոր տարիքի ներկայացուցիչներուն. Այստեղյատկապէս կարելոր է որ այս խօսքը հասնի մանուկներուն եւ պատանիներուն, որովհետեւ անոնք են մեր ապագան:

Աւելի եւս հիմնաւորելու համար իր սկսած աշխատանքի դրդապատճառը, յետադարձ ակնարկ մը կատարելով, ՃԵՎԵՃԵԱՆ պատմեց իր հին ծանօթութիւնը Հոգեւոր

Տիրոջ հետ, երբ տակաւին Սբ. Խաչ եկեղեցւոյ ժողովրդապետ էր, իսկ ինք՝ Լիբանանի Աստուածաշունչի ընկերութեան մէջ կ'աշխատէր: Այս հանդիպումին ան նկատած էր Հոգեւոր Տիրոջ տագնապը՝ հոգեւոր գրականութիւն հասցնելու համար ժողովուրդին, հետեւաբար, միասնաբար լծուած են մանուկներու յատուկ նկարագարող հոգեւոր գիրքերու պատրաստութեան աշխատանքին, որ հասած է մինչեւ 17 գրքոյկի: 1981-ին սկսած այս գործակցութիւնը շարունակուած է, նոյնիսկ Հոգեւոր Տիրոջ մեկնումէն ետք ԱՄՆ՝ Պըրպէք, Լոս Անճելըս, ապա Յորդանան: Այս առթիւ ՃԵՎԵՃԵԱՆ իր սրտագին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ Աստուծոյ՝ Կաթողիկոս Պատրիարքի հոգեւոր, եկեղեցական եւ ազգային առաջնորդութեան համար: Ձեռնարկի աւարտին ներկաներ իրենց շնորհաւորանքները յայտնեցին պարգևատրեալին:

Առողջապահական

Նախաճաշին եւ «Համեստ» Ընթրիքին Օգտակարութիւնը Օրկանիզմին Համար

Տոբթոր Մայքըլ Մոսլի յօդուած մը գրած է Daily Mail-ին համար, ուր բացատրած է, թէ ինչո՞ւ ամբողջական նախաճաշը եւ «համեստ» ընթրիքը կարելոր են օրկանիզմին համար: Մասնագետին խօսքով՝ այդ ձեւով աւելի քալորիներ կ'այրուին եւ կը բարելաւուի «մեթաբոլիզմ»ը: Միաժամանակ՝ Ապրիլի համալսարանի վերջերս Cell Metabolism ամսագրին մէջ հրապարակուած հետազոտութիւնը ցոյց տուած է, որ սնունդ ստանալու ժամանակ, (որքան ալ զարմանալի է) առանձնակի նշանակութիւն չունի, թէ որքան քալորիներ կ'այրուին եւ որքան լաւ

մեր օրկանիզմը կ'իւրացնէ շաքարն ու ճարպը, որոնք կը գտնուին նոր կերած սնունդին մէջ: Գիտնականներու տրամադրած սնունդը ունեցած է սպիտակուցի բարձր եւ ածխածիններու համեմատաբար ցած պարունակութիւն (քալորիներու 30 առ հարիւրը ստացուած է սպիտակուցէն, 35 առ հարիւրը՝ ածխածիններէն եւ 35 առ հարիւրը՝ ճարպերէն): Վերահսկուող եւ սպիտակուցներու բարձր պարունակութեամբ սննդականոն ունենալով՝ կամաւորները կորսնցուցած են իրենց կշիռքին զգալի մասը, մասամբ այն պատճառով, որ մեծ քանակութեամբ սպիտակուցի

օգտագործումը օգնած է կշտանալով՝ նուազեցնելով անօթութեան «կրելին հորմոն»ի մակարդակը: Բայց անոնք կշիռքը նոյնքան արագ

կորսնցուցած են՝ անկախ անկէ, թէ ամբողջական նախաճաշ ստացա՞ծ են, թէ՛ յազեցած ընթրիք:

Սփիւռքահայ Կեանք

Ապրելու Կամքը...

Դոկտ. ԶՐԱՅՐ ԾԵՂԵԾԵԱՆ

Կիրակի Սեպտեմբեր 18, Կիպրահայ գաղութին հետ մասնակցեցայ ժողովրդային հաւաքին, ի զօրակցութիւն հայոց բանակին: Հաւաքը տեղի ունեցաւ Կիպրոս-Հայաստան բարեկամութեան այգիին մէջ, Նիկոսիա:

Շատ քաջալերական էր տեսնել եթէ մէկ կողմէ երիտասարդներ եւ չափահասներ, բայց Նոյնքան նաեւ պատանիներ:

Շատ դժուար եւ մարտահրաւերներով լեցուն օրերու մէջ ենք որպէս հայկական իրականութիւն: Եթէ մեր մտքերուն եւ սրտերուն մէջ կայ մտահոգութիւն, անորոշութիւն, բայց Նոյնքան նաեւ տրտմութիւն: Տրտմութիւնը մեր քաջարի երիտասարդ տղոց նահատակութիւնն է: Իսկ անորոշութիւնը...: «Լինելու եւ չի լինելու» պատերազմին մէջ ենք...: Եթէ մէկ կողմէ կը հետեւէի Սրբազան Հօր եւ պետական ներկայացուցիչ պատգամներուն, բայց Նոյնքան նաեւ կը լայեի չորս կողմս: Կը դիտէի մանաւանդ մեր պատանիները: Անոնք մէկ կողմէ հպարտօրէն կը ծածանէին հայկական դրօշակը եւ միւս կողմէ պաստառներ: Եւ այս բոլորին մէջէն տեսայ մէկ իրականութիւնը: ԿԱՄԵԸ... Հայուն պատմութիւնը միշտ ալ լեցուն

եղած է տագնապներով: Կարծեք տագնապները «կարաւանի» մը նման, մէկ-մէկ, մեր ետեւէն եկած են մեր կեանքերուն ընթացքին: Բայց այդ բոլոր տագնապներուն մէջէն մէկ իրականութիւն: Ապրելու Կամքը: Մենք ազգ մըն ենք որ ունեցած է եւ տակաւին քաղաքակրթութիւն մը որ հազարամեակներու վրայ երկարած սատարած է միջազգային եւ համամարդկային կեանքերու յառաջխաղացքին: Մեր պատմութեան բոլոր տագնապներուն մէջէն դրսեւորած ենք կամք եւ վերածած զայն ապրող իրականութեան: Ապրած ենք ոչ թէ աննպատակ, այլ նպատակասլաց: Իսկ նպատակը: Կեանքը կերտել եւ զայն ապրիլն է: Եթէ ապրած ենք ու տակաւին որպէս հայ ժողովուրդ՝ բայց նաեւ բաժնեկցած զայն համամարդկային իրականութեանը մէջ: Այսօր, այս հաւաքի ընթացքին, ես Նոյն տեսայ այս կամքը: Կամքը հայ պատանիին, երիտասարդին եւ չափահասին: Իմ եւ մեր բոլորին կամքը: Եթէ մեր հայ քաջարի բանակին տղաքը կը կռուին եւ կը նահատակուին, քանի կուզեն ամուր պահել հայուն ապրելու կամքը: Եւ այս ապրելու կամքով մենք պիտի դուրս գանք այս անգամ ալ այս ճգնաժամէն՝ որքան որ այս ճգնաժամը «մահուան շուքի ձորի» մէջէն քալելու իրականութիւնն է: Այս կամքը մեզ զօրաւոր պահած է (ու տակաւին այսօր պիտի ընէ Նոյնը)՝ որ «չարէն չի վախճանք»: Բայց այսօրը ունի նաեւ պարտականութիւն եւ պարտաւորութիւն: Այս ճգնաժամէն դուրս պիտի գանք «բոլորս» եւ «միասին»: Իսկ բոլորս՝ եւ միասին: Ես, դուն եւ իւրաքանչիւր հայ: Բոլորս եւ միասին: Մեր հայ բանակին եւ անոր նահա-

տակ տղոց արեան կանչն է այս: Հայուն ապրելու կամքը: Յարգանք մեր հայ բանակին եւ անոր իւրաքանչիւր կռուող թէ նահատակ քաջամարտիկներուն: Ապրիլնք եւ (վեր)ստեղծենք հայուն ապրելու այս կամքը: Ապրելու կամքը...: Բոլորս եւ միասին:

Առողջապահական

Նախաճաշին եւ «Համեստ» Ընթրիքին Օգտակարութիւնը Օրկանիզմին Համար

Սկիզբը Էջ 04

Ոչ մէկ տարբերութիւն եղած է նաեւ, երբ խօսքը արեան մէջ շաքարի մակար-դակի մասին եղած է, որ Նոյն ձեւով բարելաւուած է՝ անկախ սննդակա-նոսի տեսակէն: Միակ իսկական տարբերութիւնը այն եղած է, որ ամբողջական նախաճաշ ընելով, անոնք իրենք զիրենք աւելի քիչ անօթի զգացած են օրուան ընթացքին, քան ամբողջական ընթրիք ընելով: Այլ հետազօտութիւն մը եւս, որ կատարուած է 2013 թուականին Թել Ավիվի համալսարանին մէջ 93 կիներու մասնակցութեամբ, որոնք

աւելորդ կշիռք ունեցած են եւ արեան մէջ շաքարի բարձր մակարդակ, ցոյց տուած է, որ անոնք, որոնք ամբողջական նախաճաշ ստացած են, մօտաւորապէս 2,5 անգամ աւելի կշիռք կորսնցուցած են (միջինը 8,7 քիլոկրամ), քան անոնք, որոնք ամբողջական ընթրիք ըրած են (միջինը 3,6 քիլոկրամ): Բժշկին կարծիքով՝ կշիռքը պահելու լաւագոյն միջոցը սպիտակուցով հարուստ նախաճաշն է: Միաժամանակ՝ ան յանձնարարած է խուսափիլ երեկոյեան ուտելէն, մանաւանդ երբ ատիկա կ'ըլլայ առանց մտածելու:

«Ինչալլա՛հ...»

ԿԱՐՑ ՊՕՅՃԱԼԵԱՆ

Վոլունթարիոս տա Փաթրիա փողոցի թիւ 4040 տունէն անդին, սալայատակ փողոցը զամիվար կը վազէր, անկիւնի թրուէյակուսի կայարանին մօտերը սահուն ասֆալտի կը փոխուէր ու յետոյ պզտիկ հրապարակի մը եզերքը քերելով, ճամբան կը շարունակէր եւ դիմացի երկար զառիվերը կը բարձրանար:

Այդ պզտիկ հրապարակը թաղին մէջ ճանչցուած էր: Հոն գտնուող բացօթեայ շուկային մէջ, կիրակի օրերու կանուխ ժամերէն մինչեւ կեսօրուայ մօտերը, վաճառորդներ, սալակներու եւ փայտե առժամեայ կառոյցներու վրայ, ուտեստեղէն, հագուստեղէն եւ մինչեւ իսկ տնական ամէնօրեայ գործերու համար, զանազան տեսակի ածան գործիքներ կը ծախէին:

Պզտիկ էր հրապարակը, եւ գնորդներով ալ միշտ խճողուած կ'ըլլար, բայց շուկան զարմանալիօրէն հանդարտ կ'ըլլար, որովհետեւ վաճառորդները առանց պոռչտուքի եւ աղմուկի կը կատարէին առուծախը...:

Մենք այն օրերուն հագիւ երկու ամիս կ'ընէր որ Պրագիլ հաստատուած էինք, բայց կարճ ժամանակուայ մէջ, մէկ շաբթուայ մեր բանջարեղէններու եւ կանաչեղէններու պաշարը այդ շուկայէն գնելը, արդէն մեզի համար կարծես կիրակի առաւօտներու հին սովորութիւն դարձած էր:

Հոն, հրապարակի բոլորակաձեւ տարածութեան վրայ, վաճառորդները իրենց որոշուած յատուկ տեղերը ունէին:

Անոնք առտուայ զով օդին պզտիկ բեռնակառքերով կու գային, հետերնին բերած բանջարեղէնները եւ խուրճերով կապուած կանաչեղէնները նախ տուփերէն կը հանէին եւ յետոյ ալ սեղանիկներու վրայ կոկիկ ձեւով կը շարէին: Անկէ ետք, եթէ եղանակը ամառ, կամ ալ օդը տաք ըլլար, թարմ բանջարեղէններուն եւ կանաչեղէններուն վրայ թեթեւ ջուր կը սրսկէին եւ յետոյ յաճախորդներու գալուն սպասելով, ատեն-ատեն դրացի վաճառորդներու հետ կը խօսակցէին, եւ ծախուած կանաչեղէններուն տեղ, մինչեւ կեսօր, նորեր կը գետեղէին:

Հաճելի էր սեղանիկներուն վրայ, կոյտերով ցուցադրուած գունաւոր եւ թարմ բանջարեղէններուն մէջ, մուրճ գոյն սմբուկներու ողորկ մարմիններուն վրայ, արեւի առաջին շողերու տկար փայլը տեսնել...:

Հաճելի էր մանաւանդ, օրուայ այդ զով օդին եւ կանուխ ժամերուն, քալել հանդարտ շուկային մէջ եւ տեղ-տեղ կենալով, երբեմն սակարկել ու գնումներ ընել, կամ ալ պարզապէս դիտելով, դանդաղ անցնիլ հոտաւետ բոյսերով եւ կանաչեղէններով լեցուն սեղաններու եւ կողովներու առջեւէն, ու վայելելով, խորունկ շնչել այդ պահուն օդին մէջ միշտ տարածուած թարմ անանուխի, հոտաւետ ռեհանի եւ ուրիշ բոյսերու անուշ բոյրերը...:

Մենք կը սիրէինք արեւի արթնցող ժամերուն շուկայ երթալ եւ բանջարեղէններուն եւ ուտեստեղէններուն ալ յատկապէս լաւերը զատելու համար, տան առջեւէն անցնող առաջին թրուիին ձայնը հագիւ հեռացած, հայրս ու ես գնումներու պարապ սալակ մը մեր ետեւէն քաշելով, ամէն կիրակի Վոլունթարիոսի մեր բնակած թիւ 4040 տունէն, փողոցի ծայրի պզտիկ հրապարակը կ'ուղղուէինք:

Ծանր թրուիները գրեթէ կիսամութիւն կը սկսէին աշխատիլ:

Անոնք փողոցի վերի կողմերէն երբեմն արագ կու գային եւ սալայատակի վրայ անհաւասար, կամ ծանր երթելակելու պատճառով ցած իջած մասերէ անցած ժամանակ, գետինը յաճախ աղմուկով կը դրոյզացնէին:

Ես լոյսի եւ ստուերներու առտուայ խառն ժամերուն այդ ձայներէն յաճախ կ'արթննայի, բայց անկողինիս մէջ դեռ քնատ՝ թրուիի դարձող անիւներու եղանակին կը հետեւէի, որ հոսող ջուրի պէս ուրախ, փողոցն ի վար կը վազէր ու երգելով կը հեռանար...:

Սակայն ասկէ զատ, դուրսէն եկող ձայները երբեմն տարբեր ու անելի բարձր ալ կ'ըլլային, որովհետեւ վայրէջքի ճամբուն վրայ, թրուիին ճախարակը ելեկտրական հոսանքի թելէն «կը փախէր», եւ բարակ ձողն ալ վերի թելերուն զարնուելով Գահիրէի թրամվայներուն պատահածին պէս կապոյտ կայծ կ'արձակէր եւ փողոցին մէջ երկար ատեն բարձր ձայնով խօսակցութիւններու եւ իրարանցումի տեղի կու տար:

Վոլունթարիոսը երկար փողոց էր:

Սակայն թրուիներու յաջորդ կանգառը մեր տունէն շատ հեռու չէր եւ զառիվարի ծայրին գտնուող հրապարակի կիրակի օրերու շուկայէն ալ քիչ անդին էր:

Ես օգտուելով ամէն կիրակի մեր շուկայ երթալու առիթէն, արդէն երկու ամիսէ ի վեր, գործ փնտռելու պատճառով, հրապարակին վրայ գտնուող լրագրավաճառի պզտիկ խանութ մը Estado São Paulo անունով կարեւոր թերթը կը գնէի:

Թերթը հին էր, բարձր տպաքանակ ունէր, եւ իր կիրակի օրերու թիւն ալ, գործի յատուկ ծանուցումներու յաւելեալ էջերով, մեծ եւ ստուար տրցակներով կու գար լրագրավաճառներուն մօտ:

Սակայն եկած թերթերը գործ փնտռողներու պատճառով, շուտ կը ծախուէին եւ կեսօրուայ արեւը երկնքին վրայ իր սովորական տեղը դեռ չբարձրացած՝ վերջին թիւերը գրեթէ արդէն սպառած կ'ըլլային:

Թաղին բնակիչները եւ հրապարակէն գնում ընողները, սովորաբար լրագրավաճառի նոյն կրպակէն կը գնէին Estado թերթը եւ ապահովելու համար իրենց օրինակը, առտուները կանուխէն կ'երթային հրապարակ:

Այն օրը դարձեալ կիրակի, բայց ձմեռուայ ցուրտ եւ թափանցիկ առաւօտ էր:

- Եի՛ր,- ըսաւ հայրս երբ սենեակէս ներս մտաւ,- պատրաստուէ՛, առաջին թրուին արդէն անցաւ, հիմա շուկայ երթալու ժամն է չի պի՛ գաս...:

Դեռ կանուխ էր: Ես յոգնած էի եւ տրամադիր չէի այն օրը շուկայ երթալու: Ատկէ զատ, երկու օր առաջ Օլիւթոյին ինծի տուած եւ զիս իր բարեկամ Սիլվիո Պեքին ներկայացնող յանձնարարականով, ես ինքզինքս արդէն գործի մէջ ընդունուած կը կարծէի, եւ թերթ գնելու գաղափարն ալ անելորդ կը սեպէի այլեւս:

Ուշացայ պատասխանելու...

- Զիպի՛ գաս,- կրկնեց հայրս եւ գիշերը մօրս տուած գնումներու ցանկը ձեռքին մէջ բռնած՝ գնումներու սալակը անհամբեր ետեւէն քաշեց...:

Ես հօրս եւ իր ետեւէն քաշած սալակին հետեւեցայ:

Ծամբան մեր տունէն մինչեւ պզտիկ շուկան հեռու չէր, եւ երկու հոգիով ալ դիւրին կ'երթցուէր, բայց այն կիրակին սովորականէն երկար թուեցաւ ինծի, եւ ամբողջ տեւողութեան ընթացքին ալ, մեր խօսակցութեան նիւթը, գրեթէ միայն Օլիւթոյի այցետոմսին եւ իր բարեկամին՝ սենեոր Silvio Beckի մասին եղաւ:

- Մէկ... երկու... երեք... չորս...

Ատենէ մը ի վեր սկսած քայլերս համբելու անիմաստ սովորութիւն մը, միտքիս մէկ անկիւնը յամառօրէն նստած՝ հետս մինչեւ փողոցի ծայրի հրապարակը հասաւ եւ հակառակ որ կապ չուներ մեր խօսակցութեան գլխաւոր նիւթին եւ սենեոր Silvio Beckին հետ, հոն շարունակեց իր «քայլ յառաջ»ը:

- Հինգ ...վեց...եօթ...

Գնումներէն ետք, երբ թրուիի կայարանին մօտիկ լրագրավաճառի կրպակին մօտեցանք, հայրս իր կիրակի օրերու տուած սովորական խորհուրդը դարձեալ կրկնեց

- Տղա՛ս, եկո՛ւր սըտեղէն Estado մը գնենք...

Բայց ես Օլիւթոյին ինծի տուած յանձնարարականին վրայ մեծ յոյսեր ունէի, հարկ չտեսայ եւ չուզեցի օրուայ թերթը գնել:

- Տղա՛ս,- վերսկսաւ հայրս,- Օլիւթոն իր ազնուութիւնը ըրած՝ եւ իր հին բարեկամներէն մէկուն ուղղուած յանձնարարական մը տուած է քեզի որուն վրայ դուն այդքան ալ մեծ վստահութիւն չես կրնար ունենալ: Ի վերջոյ Օլիւթոն չէ քեզի գործ տուողը եւ իր բարեկամն ալ դուն դեռ չես ճանչնար:

- Բայց վաղը ես զինք տեսնելու պիտի երթամ,-առարկեցի...

- Գիտեմ, գիտեմ որ դուն վաղը զինք տեսնելու պիտի երթաս, բայց տե՛ս, անելի լաւ չէ՛ր ըլլար, եթէ այսօրուայ Estadoին մէջ, յանկարծ չսպասուած եւ վաղը թակելիք ուրիշ ալ դուռ մը գտնէիր...:

- Ուրի՛շ ալ դուռ ...

- Այո ուրիշ ալ դուռ,- կրկնեց ներսէս ինծի ծանօթ ձայն մը յանկարծ...:

Այդ ձայնը ես կը ճանչնայի: Կեանքի մէջ միշտ շրջահայեաց ըլլալու հօրս ինծի սորվեցուցած ներքին ձայնս էր:

Հայրս խոհեմ մարդ էր, միշտ այդպէս եղած էր, եւ ես պատանեկութեանս, ինծի նարտի խաղը սորվեցուցած ժամանակ, փուլերու շարժած ձեւէն նշմարած էի, որ խաղին մէջ շրջահայեաց էր: Սակայն հայրս ատկէ զատ բժախնդիր ալ էր, եւ անիմաստ սխալներ գործողներու քիչ կը հանդուրժէր:

Դեռ իր ամէնէն շատ սիրած թաուլուի խաղերուն մէջ անգամ, եթէ դիմացինը անզոյշ սխալներ գործէր, «Աճեմի խաղացող է» կ'ըսէր եւ ուրիշ անգամ չէր ախորժեր հետը խաղալ:

Սակայն ճիշտ ի՛նչ էր երբեմն հօրս գործածած այդ «Աճեմի» բառին բուն իմաստը, ես չէի գիտեր, բայց ուրիշ անգամներ ալ իրմէ նոյն բառը լսած ըլլալով, ինքնիրենս այն եզրակացութեան հասած էի, որ լաւ թաուլու խաղացողները «Աճեմի»ներ չէին ըլլար...:

- Աճեմիներ,- դարձեալ ականջիս փսփսաց ինծի ծանօթ ներքին ձայնս,- դուն չե՛ս կրնար «Աճեմի» ըլլալ, շրջահայեաց պէտք է ըլլաս, որովհետեւ կեանքը ամբողջ խաղ է, մրցակիցներու վտանգաւոր խաղ, որ գործ փնտռելու ժամանակ իսկ, հօրդ սորվեցուցած խոհեմութեան օրէնքներով պէտք է խաղաս,-խրատեց:

«Ինչալլահ...»

Սկիզբը էջ 06

-Աճճմիներ...խոհեմութիւն...

Կրպակին առջեւ դիզուած «Estado»-ներէն մաքուր հատ մը զատեցի եւ նախորդ շաբաթներու գնած թերթին գինը վճարեցի:

Բայց խանութպանը գլուխը բացասական ձեւով շարժեց եւ

- Սղաճ,- ըսաւ ու անելի ուզեց:

- Սղաճ, մէկ շաբաթուայ մէջ...:

Հայրս, քովս կեցած ինծի նայեցաւ եւ վայրկեանաբար կրակ դարձած,

- Տեսա՛ր հիմա քու եւ եղբորդ սիրած Պրագիլը ... ձեր ըսած «Ապագայի երկիրը» իշտե՛ ան է, ամէն շաբաթ սղաճ, ամէն շաբաթ սղաճ եւ գիններու յաւելում,- կրկնեց ու բորբոքած,- սղաճը ի՞նչ է... կիւզեցիմ Եգիպտոսիս մէջ այդպէս բան չկար,- շարունակեց ու դեռ չհանդարտած, խորունկէն եկող հառաչով,

- Ա՛խ անչոր սիրեմ Եգիպտոս՝ս,- անցնուց:

Ես պատասխան չգտայ տալիք...:

Հայրս Գահիրէի մէջ ձգած էր իր հանգիստ կեանքը, սիրած բարեկամներով նարտի խաղերը, աշխատուցած բեռնակառքերը եւ հակառակ իր տարիքին, Պրագիլ գալէն յետոյ թէեւ նոր գործի սկսած էր, բայց չէր վարժուած այստեղի կեանքի եւ գործի դժուար պայմաններուն:

Հիմա իրիկունները երբ գործէն տուն վերադառնար, եւ յոգնած հեռատեսիլի դիմացի բազմոցին վրայ նստէր, յստակ կը տեսնէի թէ ան յուսախաբ եղած էր «Ապագայի երկրէն», եւ հոգւով ու սրտով դեռ կապուած էր Գահիրէի հին կեանքին:

Հայրս մեր սիրոյն համար Պրագիլ եկած էր, եւ բազմոցին վրայ նստած՝ ես կը զգայի թէ ականջներուն մէջ դեռ Գահիրէի երգիչներուն եւ իր բարեկամներուն ձայները կը լսէր:

Ես պատասխան չունէի տալիք...: Վճարեցի թերթին նոր գինը եւ երկուքս լուռ՝ այս անգամուն տուն դառնալու զառիվեր ճամբան բռնեցինք:

Սակայն հայրս երբ բարկանար, ուշ կը հանդարտէր:

Ճամբուն բաւական մասը քալելէ յետոյ, կեսին մօտերը շունչ առնելու համար ան յանկարծ կեցաւ եւ առիթէն օգտուելով,

- Էհ, բաց նայինք սա թերթը ինչո՞ւ այսչափ կ'ուշանաս, չէ՛ս ուզեր գործի ուրիշ առիթ մըն ալ տեսնել...

Ձայնին մէջ դեռ բարկութիւն կար:

Թերթին գործերու բաժնի առաջին մասին մէջ,

ինծի հետաքրքրող կամ կարեւոր եղող ծանուցումներու չհանդիպեցայ: Սակայն երկրորդ եւ երրորդ բաժիններէն մէկուն մէջ, կէս էջի տարածութիւն գրաւող, սեւ գիրերով տպուած խոշոր ծանուցում մը տեսայ:

Չհաւատացի տեսածիս: Օլիկթոյին բարեկամին աշխատած օդանաւի ընկերութիւնը, զանազան գործերու մէջ պաշտօնեաներ կը փնտռէր:

Պահ մը ամէն ինչ երազ թուեցաւ:

- Շիտա՛կ էր տեսածս, մէկ օր առաջ Օլիկթոյին ինծի տուած յանձնարարականը եւ հիմա ալ թերթին տրուած այս ծանուցումը... ի՞նչ զուգահեռութիւն...:

Յանկարծ ծանուցումին ամէն մէկ տողը էջին վրայ ելեւէջներ ըրաւ եւ ամէն մէկ բառը ականջներուս մէջ նուագով թրթռաց...:

- Ալ պիտի անցնին դժուար օրերը խորհեցայ եւ ուզեցի ժամ առաջ տուն հասնիլ, որպէսզի զգացած ուրախութիւնս ճիւղ մը բաժին հանէի մօրս:

Երբ տան առջեւ հասանք, ներսը տապկուած իւղի հոտ տարածուած էր եւ մայրս կանանչ պատերով խոհանոցի պատուհանին դիմաց, ձուկ կը տապկէր:

Ես մօտեցայ փաթթուեցայ մօրս եւ

- Մա՛, ես գործ գտայ, մեր դժուար օրերը պիտի անցնին, դուն այլեւս ձուկ պիտի չտապկես,- ըսի: Մայրս թելերը բարձրացուց եւ պատուհանէն դուրս նայեցաւ: Յետոյ երբ պատմածս լսեց, յուզուեցաւ, գիւ համբուրեց եւ

- Ինչալլահ, տղա՛ս, Աստուած ձայնդ լսե՛, ըսաւ... Իւրը տապակին մէջ կ'եռար: Մայրս ափսէին մէջ շարեց տապկուած ձուկերը եւ սեղան բերաւ: Այն օրը ճերմակ փիլաւ գատ ուրիշ բան չկար քովը ուտելիք: Բայց մենք ճաշի վրայ թերթի ծանուցումը խօսակցութեան նիւթ ընելով ուրախ էինք, գրեթէ անօթութիւն չէինք զգար, եւ ամէն անգամ երբ պատմածս վերջացնէի ու վերսկսէի, մեր յոյսերը սեղանին վրայ կ'աւելնային եւ հայրս ու մայրս

- Ինչալլահ, կը կրկնէին շարունակ:

Պատուհանին պզտիկ, քառակուսի ապակիներէն, սեղանին վրայ արեւի դեղին լոյս թափանցած էր: Սենեակը պզտիկ էր եւ լոյսը գալիք ուրախ օրերու հեռանկարով, սեղանին շուրջ տաքուկ եւ հաճելի մթնոլորտ ստեղծած էր:

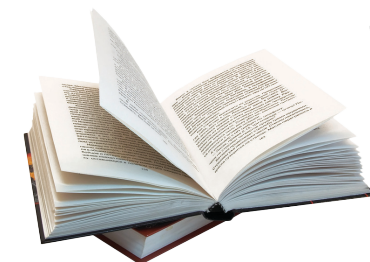
Սակայն անկէ անելի ուրախութիւն պատճառողը, սեղանին մէկ անկիւնը Estadoի գործերու բաժնին դեռ բաց մնացած էջն էր, որուն վրայի սեւ գիրերով տպուած խոշոր ծանուցումին ամէն մէկ տողը, թուղթին վրայ կը շարունակէր ելեւէջներ ընել, եւ ամէն մէկ բառն ալ ականջներուս մէջ նուագով դեռ կը թրթռար...:

Քամիինաս, Պրագիլ

ԲԱՆ ՈՒ ԳԻՐ

Միայն արիւնով հայ լինելը բաւարար չէ: Պետք է հայ լինել գիտակցութեամբ, որովհետեւ գիտակցութիւնն է որոշում կեցութիւնը:

Թէ հայ չեղար ներքուստ, Զո նետը փուստ է, փուստ, Ռուսը, թուրքն ու անգամ վրացին Լեդի կքսեն քո ցամաք հացին:

ՎՐՈՅՐ ԳԱՅԻ

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՕՐԱՑՈՅՑ

23 2022
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

Կրկ երկ երբ Զրք Հնգ Ուրբ Ծբթ

				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՍԱՐԵԱՆ
(1880 – 1972)
«Հայաստան»

Հայկական Լուրեր

Այլեւս Զհամարձակի՛ք Եռաբլուրը Շփոթել Գերեզմանի Հետ...

Սկիզբը էջ 01

Ի՞նչ արժեքներ կը կրէք դուք, ո՞րն է ընդհանրապէս ձեր ապրելու իմաստը:

Այո՛, ուստիկանութեան բազմաթիւ ծառայողներ, իբրեւ իրական հայեր եւ հայրենասէրներ, իրենց կեանքը տուած են հայրենիքի համար, եւ մենք անոնց յիշատակին պաշտպանն ալ ենք: Անոնք մերն են, եւ ոչ մէկ ձեւով՝ ձերը:

Երրորդ. Ուստիկանութեան աշխատակիցներ, դուք այս ապագային իշխանութիւններուն միակ հենարանն էք: Դարձած էք նիկոլ փաշինեանի եւ անոր կամակատար վահէ դազարեանի ազգա-

դաւ օրակարգը իրականացնողները: Այդ իսկ պատճառով ալ ամբողջութեամբ պատասխանատու էք այն ամենուն համար, որ կը կատարուի Հայաստանի մէջ: Զեք կրնար մէկ կողմ քաշուիլ ու միամիտ աչքերով փորձել հասկցնել, թէ չէիք գիտեր՝ ինչ կը կատարուի:

Ինչ կը վերաբերի մեր պայքարին, ուստի մենք գիտենք՝ ինչի համար կ'ապրինք եւ ուր կ'երթանք: Մենք ունինք Եռաբլուր եւ հայրենիք, որուն համար թափուած է մեր տղաներուն արիւնը: Մենք երբեք չենք նահանջեր եւ անպայման պիտի յաղթենք: Եւ վերջը՝ եւս մէկ անգամ, իսկ ի՞նչ արժեքներ կը կրէք դուք, ո՞րն է ընդհանրապէս ձեր ապրելու իմաստը:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կատարուեց Հանրապետական Մաղթանք...

Սկիզբը էջ 02

Մտահոգ ենք արժեքային եւ կրթական դաշտում ծառացած խնդիրներով, սփիւռքի համայնքների, ազգային կառույցների եւ հայրենի իշխանությունների միջեւ ստեղծուած որոշակի անվստահութեամբ, նաեւ Եկեղեցի-պետութիւն յարաբերութիւններում հայրենասպաս գործակցութեան բացակայութեամբ: Բաժանումն ու մասնատուածութիւնը չեն կարող բարիք ծնել այս դժուարին իրադրութեան յաղթահարման համար: Սուրբ Գիրքը խրատում եւ ուսուցանում է մեզ. «Նոյն սերն ունեցէք ձեր մէջ, եղէք միաշունչ, միախորհուրդ: Մի՛ արեք որեւէ բան հակառակութեան ոգով» (Փիլիպ. 2.2-3):

Սիրելիներ, մեր լինելութեան, մեր պետականութեան անվտանգութեան հիմնասիւնը մեր ազգային միաբանութիւնն է: Որքան ամուր եղաւ այդ հիմքը, այնքան հաստատուն կը լինի մեր անկախ պետականութիւնը եւ դրա նուիրական գիտակցութիւնը մեր մէջ: Անկախութեան համար պետք է տքնել եւ պայքարել ամեն օր: Անկախութիւնը գերագոյն եւ անսակարկելի արժեք է: Այսօր հրամայական է, որ աշխարհասփիւռ հայութիւնը համախմբուի հայրենիքի շուրջ՝ գործելով եւ արարելով ի շահ նրա արժանապատիւ կեանքի եւ առաջընթացի: Հայրենիքը եւ ազգային արժանապատուութիւնը չեն կարող ստորադասուել անձնական ու հատուածական շահերին եւ բարեկեցութեանը: Հայրենիքը ազգի իւրաքանչիւր զաւակինն է: Եւ ամենքս պատասխանատու ենք հայրենիքի համար մեր արածի եւ բացթողումի, ձեռքբերումի եւ կորստի համար, պատասխանատու ենք Աստուծոյ առջեւ, մեր սրբազան հողի, կորսուած շէնքերի ու սրբավայրերի առջեւ, պատասխանատու ենք հայրենիքին իրենց կեանքն ընծայած մեր նահատակների եւ ապագայ սերունդների առջեւ:

Սիրելի ժողովուրդ հայոց, հայրական Մեր յորդորն է՝ Անկախութեան տօնի այս օրը ուխտենք վերստին ամենայն յանձնառութիւն ու զոհողութիւն ստանձնել յանուն հայրենիքի՝ Հայաստանի եւ Արցախի: Ապրենք ճշմարիտ

հայրենասիրութեամբ, ազգային ու պետական շահերի բարձր գիտակցութեամբ՝ խոյս տալու համար ցաւալի նոր կորուստներից: Աստուածապաւինութեամբ եւ անխախտ հաւատարմութեամբ առ հայրենին չընկրկենք, չուսահատուենք փորձութիւնների ու նեղութիւնների առջեւ եւ միասնական ջանքերով կերտենք լուսեղէն գալիքը մեր ժողովրդի, յաղթական նոր էջը մեր պատմութեան: Մեր հաւատքի զօրութեամբ է, որ կարող կը լինենք յաղթահարելու չարահնար բոլոր յարձակումները, քանզի, ինչպէս առաքելաւ է ասում, «Ամեն ոք, որ Աստուծոյ է ծնուած, յաղթում է աշխարհին: Եւ այն է այն յաղթութիւնը, որ յաղթում է աշխարհին՝ մեր հաւատը» (ԱՅ Յովհ. 5.4): Մեր յորդորն է Հայաստանի Հանրապետութեան իշխանութիւններին՝ անկախ կուսակցական եւ գաղափարական տարբերութիւններից գործակցել եւ ընդհանուր հայրենաշահ որոշումներ կայացնել ազգի բոլոր կարող ուժերի հետ՝ առկայ բարդ ու դժուարին իրավիճակի կարգաւորման, ծառացած հիմնախնդիրների բարուոք լուծման, ինչպէս եւ հայրութեան ներուժը ազգային-հայրենական շահերին լաւագոյնս ծառայեցնելու համար:

Հայոց Եկեղեցին միշտ եղել է պետականութեան զօրացման նուիրեալը, առաջամարտիկը նրա անսասնութեան պաշտպանութեան: Եկեղեցին իր զաւակների սրտերում ու հոգիներում մշտավառ է պահել ազատութեան տենչը, ոգեշնչել պայքարի՝ յանուն անկախութեան եւ պետականութեան վերականգնման, քանզի մեր հայրապետներն ու ողջ հոգեւոր դասը չմարող համոզմունք են կրել, որ մեր լինելութեան, ազգային մեր ինքնութեան ու գիտակցութեան երաշխիքները ամուր ու անսասան են անկախ պետականութեան պայմաններում: Նոյն նախանձախնդրութեամբ շարունակելու ենք ջանքեր բերել հայոց անկախ պետականութեան ամրապնդման կարեւոր գործին: Մեր աղօթքն ու քաջալերանքն ենք բերում հայոց բանակին, մեր զինուորներին՝ պաշտպանելու մեր սրբազան հայրենիքը, արիւթեամբ դիմակայելու թշնամուն: Աղօթում ենք զոհուած մեր զաւակների

Հայաստանի ԹՄՄ-ի «ՎԱՅԱՆ ԹԵՔԵՄԱՆ» Մրցանակներու Ցանձնման Արարողութիւն

Հայաստանի Թեքեան մշակութային միութիւնը կը ներկայացնէ ամենամեայ «ՎԱՅԱՆ ԹԵՔԵՄԱՆ» մրցանակների յանձնման հանդիսաւոր արարողութիւնը:

Ձեռնարկը կը կայանայ 23 Սեպտեմբեր 2022-ի յետմիջօրէի ժամը 5:00-ին, Երեւանի Թեքեան Կեդրոնի դահլիճին մէջ (Երևան, Խանճեան 50, 2-րդ յարկ):

Միւրմիւր Երասրդ Կապույան

Ժողովրդական արժիտ Լեւոն Մալիանյան

Հարգելի բարիկամ

Հայաստանի Թեքեան մշակութային միութիւնը հրապարկում է Ձեզ մասնակցելու ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս

ԷԿՈՆՈՐ ԳԱՋԱՐԱՅԱՆԻՈՒ և

Հայաստանի ժողովրդական արտիստ

ԼԵՒՈՆ ՄԱԼԻԱՆՅԱՆԻՈՒ

«Արամեանդակտ Արարատ»

շրանչակի հանձնման, «ՎԱՅԱՆ ԹԵՔԵՄԱՆ»

մրցանակների հանձնման

հանդիսաւոր արարողություններին:

Ձեռնարկը տեղի կունենա 2022 թվականի

սեպտեմբերի 23-ին՝ ժամը 17:00-ին

Թեքեան կենտրոնի դահլիճում

(Երևան, Խանճեան 50, 2-րդ յարկ):

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹԵՔԵՄԱՆ ՄՐԱՆԿՆԵՐԻ ՄԵԾՈՒԹՅՈՒՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ԴԱՍԽԻՆՈՒՄ

Փ.Ո.՝ 010 570 283, 010 552 632

www.amtmn.com

հոգիների հանգստութեան եւ վիրաւորների շուտափոյթ ապաքինման համար:

Անկախութեան նուիրական տօնի առիթով Հայրապետական Մեր օրինութիւնն ենք բերում աշխարհասփիւռ Մեր զաւակներին՝ հայցելով, որ Ամենակալ Տէրը Իր Սուրբ Խաչի հովանու ներքոյ խաղաղութիւն պարգեւի մեր հայրենիքին եւ

անվտանգ պահի մեր երկրի սահմանները: Թող Բարեգութեան Աստուած ապահովութեան ու բարօրութեան մէջ պահի ու պահպանի ազգս հայոց, այսօր եւ միշտ եւ յաւիտեանս:

«Շնորհ, սեր և խաղաղութիւն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի եղիցին ընդ մեզ և ընդ ամենեսեան. ամեն»: